

Nyhetstips: 033-700 07 77 nyhetschefen@bt.se

Kontakt: 033-700 07 00 kundtjanst@bt.se

bt.se Borås Tidning LÖRDAG 12 APR 2014

KRÖNIKA NILS FUNCKE ONSDAG 26 MARS

Funcke: Lagtrots i skolan blir en svår läxa för livet

KRÖNIKÖRER 2014-03-26 | Uppdaterad 2014-03-26

Supervalåret har det kallats. De fyra valen till lika många folkvalda församlingar torde inte gå obemärkt förbi på någon skola. På vissa skolor kommer valet sannolikt också inte bara att bli en lektion i politik utan också om yttrandefriheten och dess betydelse.

Vid valen de senaste 20 – 30 åren, kanske även tidigare, har rektor av omtanke om sina elever valt att stänga ute vissa partier, företrädesvis extrema högerpartier men även vissa på vänsterkanten.

De etablerade partierna, de med representation i riksdagen, har som regel varit välkomna liksom även lokala partier som ansetts demokratiskt rumsrena.

Ibland har besluten att stänga ute ett eller flera partier motiverats med att en del elever skulle ta illa upp om exempelvis ett invandringsfientligt parti skulle få ha bokbord, delta i debatter och ordna informationsträffar. Ibland har rektorerna hänvisat till risken för ordningsstörningar.

Att av välvilja försöka skydda elever från obehagliga åsikter tyder på ett dåligt självförtroende och en bristande tilltro till de goda argumenten. Det är också att underskatta elevernas förmåga att tänka själva och dra slutsatser samt hemska tanke ett uttryck för skolans oförmåga att träna eleverna till ifrågasättande samhällsmedborgare.

Det kan också uttryckas som att dessa skolledare inte tror på yttrandefriheten. Men det gäller också ur en annan aspekt. En skola är en myndighet som lyder under grundlagens krav på saklighet och opartiskhet och allas likhet inför lagen. Även fristående skolors verksamhet regleras genom lagar och förordningar.

En rektor eller skolledare har befogenhet att bestämma vilka som får vistas på skolan. Det är inte en allmän plats där vem som helst kan klampa in.

En rektor har att välja mellan alla partier eller inget. Det finns inga mellanlägen där han eller hon kan selektera bort partier de anser odemokratiska. Justitieombudsmannen (JO) kritiserade vid förra valet ett antal skolor för att de stängde ute vissa partier, bland annat Nationaldemokraterna drabbades. Det fanns rektorer som obstruerade mot JO.

Det kan tyckas rakryggat att hålla fast vid sin övertygelse. Ta kritiken och strunta i JO som är satt att övervaka myndigheterna.

Men baksidan av ett sådant lagtrots är illavarslande. Det finns en tendens att kravet på saklighet och opartiskhet vittrar sönder överlag. Även regeringen, ministrar och

generaldirektörer struntar i det.

Vilka slutsatser ska eleverna dra av rektorer som struntar i lagarna? Och vilken inställning tar de med sig ut i livet?

Yttrandefriheten innebär att ge och ta argument. Men demokratin ställer inga krav på att man måste delta eller att man måste lyssna. Det borde vara lika självklart som det är att rösträtten är en rättighet och inte en skyldighet.

[Nils Funcke](#)

journalist, yttrandefrihetsexpert

1 blogginlägg länkar till den här artikeln

 Twingly bloggsök

Ingen vänstervåg bland ungdomar

14 dagar sedan Ledarbloggen

© Borås Tidning. Allt material på bt.se är skyddat enligt upphovsrättslagen.